

OGLĄDANIE (41) sb n

o oraz a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie), e pochylone.

sg N oglądanié (9); -é (1), -(e) (8). ◊ G oglądaniá (10). ◊ D oglądaniu (9). ◊ A oglądani(e) (10).
◊ I oglądani(e)m (1) *LatHar*, oglądanim (1) *SkarŻyw*. ◊ L oglądaniu (1).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVII w.* (z *Cn*) s.v. *obejrzyć*.

Patrzenie, *spoglądanie*, *przypatrywanie się*, *widzenie*; *obejrzenie*, *zobaczenie*; *circumspectus*, *collustratio*, *obtus*, *spectatio Mącz*; *conspectus Calep*; *inspectio*, *inspectus*, *lustratio Cn* (41) : *Ne mittas videndi causa quenquam*, *Nie śli ku oglądaniu żadnego. Mącz 494c*; *Idę przeciwko komu ku oglądaniu/ ípátrzeniu/ wywiedzeniu co fie s nim dzieye. Mącz 495c, 42c, 200d, 405a, d, 468a, 495c; Calep 248b.*

oglądanie kogo, czego (4): *Wyíachał thedy Hirám z Thyru/ ná oglądanie miáfteczek ktore mu był dał Sálomon Leop 3.Reg 9/12; BielKron 421v; Pánno oglądaniem zmartwychwítálego Páná/ przed wízyftkimi infzyimi/ niewymownie vćiefzona LatHar 503, 463.*

Szereg: »ukazanie, oglądanie« (1): *Monstrabilis, Látwi álbo godny vkazánia ogládánia. Mącz 231c.*

Wyrażenie przyimkowe: »na oglądanie [komu]« (1): *Tegoż roku vrodził fie w Kázimierzu [...] ćielec ze dwiemá głowámi/ [...] dłuگو przed forthą gliniáną leżał ná ogládanie ludzyom. BielKron 400.*

Przen (3) :

a) *Poznanie Boga [czego]* (1) : *Záfzłyć były oczy márności moiey/ wielkim á ciemnym obłokiem: ták zem nie mógł przetrzeć łobie oczu/ ná ogládanie słońcá ípřawiedliwóści/ y światłóści prawdy. LatHar 567.*

b) *Zrozumienie [w tym: czego (1)]* (2) :

Szeregi: »oglądanie i uważanie« (1): *Kofcioł Páná Kryfthułow Apoftolki/ nie thylko nam opifuie Lukáf í. w słowiech námienionych/ ále gi nam przed oczy náfze iákoby wymálowawfzy pokláda ku ogládaniu á pilnemu vważeniu. RejPosWstaw [143²]v.*

»oglądanie i wyrozumienie« (1): *Abowiem nie rozumem/ áni okiem ćielefnym [...] przychodziemy/ ku ogládaniu y wyrozumieniu dobrodzieyftw y zaflug męki y ímierci Kryfthuá Syná Bożego/ ále tylko s fluchánia flowá iego fwiętego. KrowObr 114.*

α. *Widzenie, patrzenie na Boga po śmierci, tj. osiągnięcie zbawienia [kogo, czego]* (6) : *gotuy fie prácowicie ná ogládanie Páná twego/ w trzecím przyściu/ w dzień zoftáwienia tu y złożenia grzełznego/ y íkázie podległego ciáála mego LatHar 394; Zágrodenie wízelkiew drogi/ do ogládania máiefťatu Bożego LatHar 671, +++v, 668.*

W przen (2) :

Wyrażenie: »oglądanie obliczności, twarzy« [*szyk 1:1*] (1:1): *RejPs 125v; prośił Páná Iezufa Philip/ áby mu dał twarzy íwey zá wyścim z ciáála ogládanie SkarŻyw 385.*

a. (*Prze*)*czytanie, zapozna(wa)nie się z tekstem* (3) : *Kłięgi [...] gdy ie łobie podawáli ná ogládanie/ á íz w nich było íákmiarz wízytko ku Papielkiew ítronie/ wízákze były niektore ártykuły luterfkie BielKron 232v.*

ogłądanie czego (1): po długim gadaniu/ rozmowách/ y íprawowaniu/ y ogłądaniu wiela świádectw Oycow S. Kościelnych/ [...] zdáło íię nam być potrzebno/ [...] ábychmy im [Ormianom] [...] krotki wyrok dáli o prawdzie práwowieřney wiáry *SkarJedn* 314.

ogłądanie czyje [= przez kogo] (1): kthorych to [doktorów Pisma Św.] vrząd íełt od krola [...] poleczony/ żeby oni tego pilnie dogłádali y ítrzegli/ aby żaden Impreffor kroleřtwa tego niefmiáł robić kxiąg żadnych ani przedawać ż ínąd przywożonych krom ich ogłądania/ pod winą im włożoną. *WróbŻółtGlab* A5.

b. *Ogłędziny, inspekcja, lustracja, obdukcja* (8) : *LibLeg* 11/25; Gránice nie wedle lífthow áni znákw náłżych opińánych/ ále wedle ogłádania á ítárcow vkazánia *UstPraw* 12.

ogłądanie kogo, czego (6): *LibLeg* 11/157; *ZapWar* 1550 nr 2674; Woźnemu od ogłádania zábitego ma íić dan grofz. *UstPraw* D3v; íi ktorzi ná ogłádanie ran [ad inspicienda vulnera] od vrzędu przysłáni byli/ pytáli/ ktoremuby z onych dwu co go bili/ wíeńtżą w tem winę dawał? *ModrzBaz* 70v; wyfýłamy Rewizory [...] ku pánu Podfkarbíemu Koronnému/ ku ogłádaniu wřzyfłtkich Zup náłżych *SarnStat* 391, 402.

a. [*Protokól lustracji* [czyje]: I ukazał nam też pierwszych rewizorów ogłądanie, z której rewizyjeř snadnie íię jeszcze sprawić będzie mogło. *LustrDróg* 59.]

c. *Spotkanie, widzenie íię* (5) : lecz záíię ogłádam was/ á będzie íię rádowno íerce wálze/ (to ogłádanie nie tufzē áby íż íuż przyfzłó [...]) *CzechEp* 23.

ogłądanie kogo (3): Tám [do Anglii] go też y ogłádanie Lánfránká oycá íegó w Duchu y mířtrzá/ ktory íuż był Arcybířkupem Kántuáriyířkim/ przygnáło. *SkarŻyw* 334, 134; *ActReg* 93.

Wyrażenie: »ustne ogłádanie« = *osobista rozmowa* (1): O czym óřtátek do vřtného ogłádania odkłádam z W.M, mym M. Pánem. *SarnStat* 228.

d. *Doczekanie, przeżycie [czego]* (1) : day też wřłítwym krzeřcyanfřym brzemyennim nyewyáftam wefole oglyądanye porodzenya íwe^g *BierRaj* 19v.

Synonimy: *obejźrzenie, opatrzenie, patrzenie, spatrzenie, widzenie.*

Cf **OGŁĄD, OGŁĘDAĆ, OGŁĘDOWANIE, [OGŁĘDZINY]**